

SPIS TREŚCI

HALINA KARAŚ Profesorowi Stanisławowi Dubiszowi – z okazji 35-lecia pracy naukowej i dydaktycznej	17
ELŻBIETA ARTOWICZ Kilka uwag o konotacji (na przykładzie wyrazów węgierskich)	19
NIJOLA BIRGIEL Oddziaływanie polszczyzny i potocznego języka litewskiego na morfologię i składnię gwary puńskiej	29
MARIA BOREJSZO Staropolska leksyka kulinarna	37
IWONA BURKACKA O dalszych losach niektórych neologizmów słowotwórczych	49
ANNA CEGIEŁA Jak mówi się o moralności w dyskursie publicznym	57
MAGDALENA CEPRYŃSKA O semantyce pojęcia służby	65
WOJCIECH CHLEBDA Tezy o niepamięci zbiorowej	71
JOLANTA CHOJAK O „językowym obrazie” percepcji zmysłowej	79
ALEKSANDRA CIEŚLIKOWA Pluralia tantum w opisie nazw własnych	87
БОЖО ЋОРИЋ Ђуро и/или Ћура	93

MAREK CYBULSKI	
Językowe wykładniki etnocentryzmu w polszczyźnie XVI–XVII wieku	103
STANISŁAW CYGAN	
Jeszcze o prześmiewaniu gwary	111
MIROŚLAW DAWLEWICZ	
Metaforyzacja nazw własnych w polskiej publicystyce społeczno-politycznej na Litwie	127
GRZEGORZ DĄBKOWSKI	
Słownictwo muzyczne w <i>M. Arcta słowniku ilustrowanym języka polskiego</i> ...	137
WANDA DECYK-ZIĘBA	
Nazewnictwo rosyjskie w słowniku geograficznym Karpińskiego	143
KAZIMIERZ DŁUGOSZ	
Językowy obraz diabła w przysłowiach	153
KRYSTYNA DŁUGOSZ-KURCZABOWA	
<i>Senat</i> i wyrazy pokrewne w języku polskim	159
KATARZYNA DRÓŹDŹ-ŁUSZCZYK	
Pracowici są wśród nas! Rozważania semantyczno-składniowe o przymiotniku <i>pracowity</i>	165
IZABELA DURAJ-NOWOSIELSKA	
Czy żebym mógł powiedzieć, że ktoś obraził X-a, X musi poczuć się obrażony? (i inne pytania o czasownik <i>obrażać / obrazić</i>)	173
ANNA DUSZAK	
Lingwistyka, filologia i nauki społeczne: kilka uwag o zmieszaniu dyscyplin ...	183
MARIA FILINA	
Pierwsze przekłady sonetów Adama Mickiewicza w języku gruzińskim i poematu Szoty Rustawelego na polski	189
ALEKSANDER GADOMSKI	
О кодовом подходе к изучению религиозного языка	197
STANISŁAW GAJDA	
Język polski we współczesnej europejskiej przestrzeni kulturowo-językowej ...	205
JUSTYNA GARCZYŃSKA	
Akcentowana samogłoska [a] w mowie Polek z Kazachstanu	215
KINGA GEBEN	
Typy innowacji słownikowych w języku inteligencji polskiej na Wileńszczyźnie	223

ZBIGNIEW GREŃ	
Język młodzieży z Zaolzia w Internecie	231
MACIEJ GROCHOWSKI	
O szyku neutralnym i nacechowanym w języku polskim. Trudności z ustalaniem opozycji	241
MAGDALENA HORODEŃSKA-OSTASZEWSKA	
Niektóre słownikowe rozstrzygnięcia definicyjne w odniesieniu do nazw osób	253
HANNA JADACKA	
Homonimia i homonimy w opisie leksykograficznym – teoria i praktyka	269
HALINA KARAŚ	
Rosyjskie zapożyczenia formalnosemantyczne w <i>Uniwersalnym słowniku języka polskiego</i> pod redakcją Stanisława Dubisza	279
ALINA KĘPIŃSKA	
Frekwencja jako przyczyna zmian językowych. Na marginesie poglądów Witolda Mańczaka	291
ALEKSANDER KIKLEWICZ	
Pragmatyczne aspekty kodowania informacji w języku (I)	301
KRYSTYNA KLESZCZOWA	
<Bardzo> podobne, a jednak inne. Z historii polskich wykładników intensywności cechy	315
TOMASZ KORPYSZ	
Czy Cyprian Norwid miał poczucie humoru? Kilka uwag o „komicznej” antropimii Norwida	323
BARBARA KRYŻAN-STANOJEVIĆ	
<i>Język – Historia – Kultura</i> Stanisława Dubisza jako podręcznik boloński	331
RAFAŁ KUPISZEWSKI	
Wybrana problematyka unicka w polskiej prozie powieściowej przełomu XIX i XX wieku (perspektywa ekumeniczna)	337
WŁADYSŁAW KUPISZEWSKI	
Słownictwo meteorologiczne i astronomiczne w utworach Marii Rodziewiczówny	343
EWA LIPIŃSKA	
Między <i>emigracją</i> a <i>Polonią</i> – pierwsze pokolenie polonijne	355
MAŁGORZATA B. MAJEWSKA	
Homonimy w tekstach	365

MAŁGORZATA MARCJANIK	
Grzecznościowe prawa i obowiązki kobiet w świetle podręczników <i>savoir-vivre</i> 'u XX i XXI wieku	373
JOLANTA MEDELSKA	
<i>Na tamty świat, o drugiej godzinie, piąta szkoła średnia</i> i in. O potrzebie rejestrowania i analizowania wszystkich cech polszczyzny północnokresowej ...	379
MAGDALENA MITREVA	
Zróznicowane definiowanie języków współczesnego świata w odmiennych kontekstach komunikacyjnojęzykowych	393
JERZY MOLAS	
„Słownik języka czy język słownika?”	397
ГАЛИНА П. НЕЩИМЕНКО	
Несколько замечаний по поводу заимствований и их адаптации в языке-реципиенте	409
BOGUSŁAW NOWOWIEJSKI	
Polska gwara okolic Drohiczyzna na przełomie XIX i XX wieku	419
JAROSŁAW PACUŁA	
Faktograficzna wartość słownictwa więźniów oświęcimskich	427
ANNA PAJDIŃSKA	
Wiersz – złożony sens	437
AGNIESZKA E. PIOTROWSKA	
Czy można się zdziwić, nie zobaczywszy? – rodzina wyrazów <i>dziw</i> , <i>dziwić się</i> w dawnej polszczyźnie	445
JERZY PODRACKI	
Niemcy i Niemcy	455
JÓZEF PORAYSKI-POMSTA	
Kilka uwag o zapożyczeniach leksykalnych z języka francuskiego	461
JADWIGA PUZYŃSKA	
O niektórych aspektach opisu słownikowego wyrazów	469
ELŻBIETA RUDNICKA-FIRA	
Najpopularniejsze imiona żeńskie w średniopolskich dokumentach krakowskich przejawem trwałości tradycji i kultury	479
KRYSTYNA RUTKOWSKA	
Z zagadnień chronologii zapożyczeń litewskich w gwarach polskich z terenu Litwy	487

ANNA SERETNY	
Quo vadis, lexicographia paedagogica?	503
ELŻBIETA SĘKOWSKA	
Obrazy miast europejskich utrwalone w <i>Dyjariuszu podróży hiszpańskiej...</i> (1768) Juwenalisa Charkiewicza	513
ZYGMUNT SIBIGA	
Niektóre problemy kształcenia sprawności językowej uczniów szkół polonij- nych Stanów Zjednoczonych	521
JERZY SIEROCIUK	
<i>Język mieszkańców wsi czy gwara? Problem nie tylko teoretyczny</i>	527
ALDONA SKUDRZYK	
Zerwany kontrakt? Rozumienie wyrazów i tzw. <i>luka pokoleniowa</i> w kontekście współczesnych przemian kulturowych	535
PIOTR SOBOTKA	
Staro- i nowotestamentowe źródła judeochrześcijańskiego pojęcia nadziei – preliminaria	543
URSZULA SOKÓLSKA	
Elementy retoryczne w <i>Drodze do zupełnej wolności</i> Łukasza Górnickiego	557
IZABELA STĄPOR	
Dystrybucja liczebników zbiorowych w XVII wieku w świetle źródeł słowni- kowych	567
MARZENA STĘPIEŃ	
O rozwoju znaczeń epistemicznych we współczesnej polszczyźnie na przykła- dzie czasownika <i>ktoś głosi, że</i> _	579
JUSTYNA SURACKA	
Rola wielkiej litery w tekście literackim a XIX-wieczne normy ortograficzne (na podstawie przekładów opowiadania M. Gogola <i>Zapiski sumaszedźego</i>)	595
ЕЛЕНА С. СУРКОВА	
Понятие „Кирилло-Мефодиевская филологическая школа” в лингво- историографическом аспекте	605
BARBARA SZLACHCIC	
O konstrukcjach <i>cały czas i przez cały czas</i> . Różnice i podobieństwa	619
KATALIN TÖRÖK	
Polonizmy w języku węgierskim	629

MAGDALENA TRYSIŃSKA	
Problemy z nauczaniem słowotwórstwa na podstawie wybranych podręczników gimnazjalnych	637
НИЙОЛЕ ТУОМЕНЕ	
Общая характеристика ономастики ромашканского ареала	645
BOGDAN WALCZAK	
Dwie uwagi o dialogu Jana Seklucjana <i>Student</i>	665
JUSTYNA WALCZAK	
Strategia reinterpretacji etymologicznej jako mechanizm gier językowych w powieści <i>Ulysses</i> Jamesa Joyce'a	675
JACEK WARCHAŁA	
Perswazja i prawda w tekście reklamowym	683
KRYSTYNA WASZAKOWA	
Wariantywne postaci neologizmów w świetle adaptacyjnej funkcji słowotwórstwa	691
ELŻBIETA WIERZBIĆKA-PIOTROWSKA	
<i>Argumentum ad absurdum</i> jako chwyt wykorzystywany w manipulacji językowej	701
IZABELA WINIARSKA-GÓRSKA	
Trzy wydania pieśni Mikołaja Reja ... <i>Coż chcesz czynić moją miłą człowiecze</i> w kontekście problematyki normalizacji szesnastowiecznego języka literackiego	713
MARIA WOJTAK	
Rola stylizacji w modyfikowaniu poetyki felietonu	735
BEATA ZALUZA	
Innowacje regionalne w felietonach wileńskiego „Słowa”	745
ZOFIA ZARON	
Rodzaj – wicherzycielem ‘składni’?	751
URSZULA ŻYDEK-BEDNARCZUK	
Nowy dialog w nowym medium	765

CONTENTS

HALINA KARAŚ To Professor Stanisław Dubisz – in the 35 th Anniversary of Academic and Educational Work	17
ELŻBIETA ARTOWICZ Some Remarks on Connotations (on the Example of Selected Hungarian Expressions)	28
NIJOLA BIRGIEL The Influence of Polish and Colloquial Lithuanian on the Morphology and Syntax of the Puńsk Dialect	36
MARIA BOREJSZO Old Polish Culinary Terminology	48
IWONA BURKACKA On Further Usage of Certain Word-Formative Neologisms	55
ANNA CEGIEŁA The Way Morality Is Discussed in the Public Discourse	64
MAGDALENA CEPRYŃSKA On the Semantisc of the Term ‘służba’ (service, the Servants)	70
WOJCIECH CHLEBDA Theses on Collective Oblivion	78
JOLANTA CHOJAK On the ‘Linguistic Image’ of Sensual Perception	86
ALEKSANDRA CIEŚLIKOWA The Only Pluralia Tantum in Proper Names	92
БОЖО ЋОРИЋ Đuro and/or Đura	102

MAREK CYBULSKI	
Linguistic Indications of Ethnocentrism in 16 th –17 th Century Polish	110
STANISŁAW CYGAN	
Once More about Mocking Local Dialect	125
MIROŚLAW DAWLEWICZ	
Metaphorisation of Proper Names in the Polish Journalism on Socio-Political Issues in Lithuania	136
GRZEGORZ DĄBKOWSKI	
Musical Vocabulary in <i>Michał Arct's Illustrated Dictionary of Polish</i>	142
WANDA DECYK-ZIĘBA	
Russian Toponyms in Karpiński's Geographical Dictionary	152
KAZIMIERZ DŁUGOSZ	
The Linguistic Image of the Devil in Proverbs	158
KRYSTYNA DŁUGOSZ-KURCZABOWA	
<i>Senat</i> and Words Related to It in the Polish Language	163
KATARZYNA DRÓŻDŹ-ŁUSZCZYK	
The Hardworking Are Among Us	172
IZABELA DURAJ-NOWOSIELSKA	
If I am to say that somebody offended X, is it necessary that X felt offended? (and other questions about the verb <i>obrażać / obrazić</i>)	182
ANNA DUSZAK	
Linguistics, Philology and Social Sciences: Remarks on the Blending of Disciplines	188
MARIA FILINA	
The First Translations of Adam Mickiewicz's Sonnets into Georgian and of the Poem by Šota Rustaveli into Polish	195
ALEKSANDER GADOMSKI	
On Code Approach in Religious Language Research	204
STANISŁAW GAJDA	
Polish in the Contemporary European Cultural and Linguistic Sphere	213
JUSTYNA GARCZYŃSKA	
The Stressed Vowel [a] in the Pronunciation of Polish Women from Kazakhstan	221
KINGA GEBEN	
Types of Linguistic Innovations in the Language of Polish Intelligentsia in the Vilnius Region	230

ZBIGNIEW GREŃ	
Language of the Youth from Zaolzie in the Internet	240
MACIEJ GROCHOWSKI	
On the Neutral and Marked Order in Polish. The Difficulties in Establishing the Difference between them	252
MAGDALENA HORODEŃSKA-OSTASZEWSKA	
Selected Dictionary Entries Containing Definitions of Proper Names	267
HANNA JADACKA	
Homonymy and Homonyms in Lexicographical Description – Theory and Practice	277
HALINA KARAŚ	
Russian Formal and Semantic Borrowings Found in <i>Uniwersalny słownik języka polskiego</i> by Stanisław Dubisz	289
ALINA KĘPIŃSKA	
Frequency as the Reason of Language Changes. On the Margin of Witold Mańczak's Views	300
ALEKSANDER KIKLEWICZ	
Pragmatic Aspects of Information Coding in a Language (I)	314
KRYSTYNA KLESZCZOWA	
<Bardzo> Similar, but Different. From the History of Polish Indicators of Quality Intensity	321
TOMASZ KORPYSZ	
Did Cyprian Norwid Have a Sense of Humour? Some Remarks on Norwid's 'Comical' Anthroponomy	330
BARBARA KRYŻAN-STANOJEVIĆ	
<i>Język – Historia – Kultura</i> (Language – History – Culture) by Stanisław Dubisz as a Bologna Textbook	336
RAFAŁ KUPISZEWSKI	
Selected Problems of the Uniate Church in Polish Novels from at the Turn of 19 th and 20 th Century (Ecumenical Perspective)	342
WŁADYSŁAW KUPISZEWSKI	
Meteorological and Astronomical Terminology in the Works of Maria Rodzie- wiczówna	353
EWA LIPIŃSKA	
Between <i>Emigration</i> and <i>Polish Diaspora</i>	363
MAŁGORZATA B. MAJEWSKA	
Homonyms in Texts	371

MAŁGORZATA MARCJANIK Women's Politeness Rights and Duties on the Basis of <i>Savoir-Vivre</i> Text- books from 20 th and 21 st Century	378
JOLANTA MEDELSKA <i>Na tamty świat, o drugiej godzinie, piąta szkoła średnia</i> etc. On the Need for Recording and Analyzing all Features of Polish Language Used by Inhabitants of the Northern Borderlands	391
MAGDALENA MITREVA Diversified Definitions of Contemporary World Languages in Different Com- munication and Linguistic Contexts	395
JERZY MOLAS „Dictionary of a Language or the Language of a Dictionary?”	408
ГАЛИНА П. НЕЩИМЕНКО Some Remarks on Borrowings and Their Adaptation in the Receiver Language	417
BOGUSŁAW NOWOWIEJSKI Polish Local Dialect of Drohiczyn Area at the Turn of 19 th and 20 th Century ...	426
JAROSŁAW PACUŁA Reflections on the Polish Language Spoken in KL Auschwitz Concentration Camp	436
ANNA PAJZIŃSKA A Poem – Elaborate Meaning	444
AGNIESZKA E. PIOTROWSKA Can One Be Surprised without Seeing? The Family of Words <i>dziw, dziwić się</i> in Old Polish	454
JERZY PODRACKI Niemcy and Niemcy	460
JÓZEF PORAYSKI-POMSTA Some Remarks on Lexical Borrowings from French	467
JADWIGA PUZYŃSKA On Some Aspects of Dictionary Definitions	477
ELŻBIETA RUDNICKA-FIRA The Most Popular Female Names in Middle-Polish Cracow Documents as the Indication of Tradition and Culture Stability	486
KRYSTYNA RUTKOWSKA On the Chronology of Lithuanian Borrowings in Polish Dialects Spoken in Lithuania	501

ANNA SERETNY	
Quo Vadis, Lexicographia Paedagogica?	512
ELŻBIETA SĘKOWSKA	
Images of European Cities Recorded in <i>Dyjariusz podróży hiszpańskiej...</i> (The Diary of the Journey to Spain) by Juwenalis Charkiewicz	519
ZYGMUNT SIBIGA	
Some of the Problems Concerning Teaching Language Competence to Students of Polish Community Schools in the United States	526
JERZY SIEROCIUK	
Language of Village Inhabitants or Local Dialect? More than just a Theoretical Issue	534
ALDONA SKUDRZYK	
Broken Contract? Understanding of Words and the So-called Generation Gap in the Context of Modern Cultural Changes	541
PIOTR SOBOTKA	
The Old and New Testament Sources of the Juadaeo-Christian Concept of Hope	555
URSZULA SOKÓLSKA	
Rhetorical Elements in <i>Droga do zupełnej wolności</i> (The Road to Complete Freedom) by Łukasz Górnicki	565
IZABELA STĄPOR	
Collective Numeral Distribution in 17 th Century according to Lexicographical Data	577
MARZENA STĘPIEŃ	
On the Development of Epistemic Meanings in Contemporary Polish on the Basis of the Verb ‘ktoś głosi, że_’	594
JUSTYNA SURACKA	
The Function of the Capital Letter and 19 th Century Orthographical Rules (on the Basis of Translations of Nikolay Gogol’s <i>Zapysky sumasshedshego</i>) ...	603
ЕЛЕНА С. ЦУРКОВА	
The Term ‘The Philological School of St Cyril and St Methodius’ in Historical and Graphical Aspect	617
BARBARA SZLACHCIC	
Similarities and Differences in the Phrases <i>cały czas</i> and <i>przez cały czas</i>	627
KATALIN TÖRÖK	
Polonisms in the Hungarian Language	635

MAGDALENA TRYSIŃSKA	
Problems of Teaching Word-Formation on the Basis of Secondary-School Textbooks	644
НИЙОЛЕ ТУОМЕНЕ	
A General Overview of the Onomastics of Ramaškonys Micro-Area	663
BOGDAN WALCZAK	
Two Remarks on Jan Seklucjan's Dialogue <i>Student</i>	674
JUSTYNA WALCZAK	
The Strategy of Etymological Reinterpretation as the Mechanism of Word Plays <i>Ulysses</i> by James Joyce	682
JACEK WARCHALA	
Persuasion and Truth in the Advertising Text	689
KRYSTYNA WASZAKOWA	
Variational Forms of Neologisms in the Light of the Adaptational Function of Morphology	699
ELŻBIETA WIERZBICKA-PIOTROWSKA	
<i>Argumentum ad absurdum</i> as a Device Used in Linguistic Manipulation	711
IZABELA WINIARSKA-GÓRSKA	
The Editions of Mikołaj Rej's Poem <i>Coż chcesz czynić moj miły człowiecze</i> in the Context of the Issue of Normalisation of 16 th Century Literary Language	733
MARIA WOJTAK	
The Significance of the Stylization in the Column Poetics	744
BEATA ZALUZA	
Regional Innovations in Feature Articles Published in the Vilnius Newspaper "Słowo"	750
ZOFIA ZARON	
Grammatical Gender as a Syntactic Trouble-Maker?	764
URSZULA ŻYDEK-BEDNARCZUK	
New Dialogue in New Medium	774